

ДО 90-РІЧЧЯ 3 ДНЯ НАРОДЖЕННЯ СЕРГІЯ МИКОЛАЙОВИЧА БІБІКОВА

Цей випуск журналу «Археологія» присвячено 90-річчю від дня народження видатного вченого, члена-кореспондента АН УРСР Сергія Миколайовича Бібікова.

Листопад 1964 року. Ленінград. С. М. Бібіков (четвертий у першому ряду зліва) з колегами — співробітниками сектору ЛВІА АН СРСР.

Його наукова спадщина, широкий спектр інтересів, логічність доказів, стрімкість та безстрашна гіпотез і сьогодні привертають увагу вчених, спонукають до продовження розпочатих ним досліджень.

Дослідження С. М. Бібікова завжди відрізнялись широким діапазоном, неординарністю мислення, вмінням незвичайного оригінального осмислення та інтерпретації історичних фактів. Кожна його праця, чи то теоретична розробка чи публікація матеріалів розкопок, містить в собі велику кількість інформативних даних, ставить питання широкого історичного плану. Археологічна пам'ятка для вченого не просто факт, відірваний від реального життя, існуючий сам по собі, а певна ланка в історичному ланцюгу становлення і розвитку людського суспільства. За скупими археологічними фактами Сергій Миколайович бачив людину, творця матеріальної культури, намагався відтворити історичні процеси в давнину, проникнути в саму їх сутність.

Близько шістдесят років Сергій Миколайович віддав археології, виховав плеяду прекрасних вчених. Він зумів згуртувати навколо себе молодь, одностумців та послідовників. Саме вони продовжують сьогодні його справу, підтримують запалений ним вогонь, не дають забути його ім'я.

Учні та послідовники Сергія Миколайовича Бібікова, які є авторами цього випуску, присвятили свої праці розробкам у галузі палеоліту, трипільської та античної проблематики, археології Криму.

1953 р. Крим. Байдарська долина, балка Кубалар-дере. Навіс Фатьма-Коба.
Зліва направо: Є. Ц. Веймарн, П. Н. Шульц, С. М. Бібіков.

Редколегія щиро вдячна родині Сергія Миколайовича за надані для публікації фотографії.

С. М. БІБІКОВ. ПЛІДНЕ НАТХНЕННЯ

М. Отт

Аналіз комплексу інструментів, виявленого 1956 р. при дослідженні стоянки Мізин, С. М. Бібіков здійснив лише через 25 років після розкопок¹. Його підхід, новаторський у 70-і роки, видався мало переконливим для деяких дослідників, оскільки в той час він знаходився в надто ізольованому науковому контексті.

Для того, щоб оцінити нововведення С. М. Бібікова слід помістити ці спостереження в археологічний (і науковий!) контекст, який переважав у той час, і узгодити ці міркування з іншими численними даними, наявними сьогодні в галузях музичної археології, етно-музикології та теорії музики².

Сьогодні значно легше і краще можна оцінити підхід, здобутки та перспективи цього відкриття, які, на нашу думку, відіграють першорядну роль для майбутніх досліджень у первісній історії.

Час і стоянка

Гравецька культура, яка мала значне поширення на сході Європи, добре представлена багатьма стоянками³. Нам сьогодні відомі дивовижне багатство проявів поведінки давньої людини, життєвість у її способах пристосування, її численні, дуже витончені артистичні прояви⁴. Таким чином, у цій фінальній